

Lou Viro-Soulèu

Flourissènt tóuti li mes

Souto l'aflat di felibre de Paris

*Sian tout d'ami, sian tout de fraire, Sian li cantaire dóu païs ! Di farandoulo sian en tèsto ; Per Sant
Aloi turtan lou got ; Quand fau lucha, quitan la vèsto.*

Lo Vira-Solelh

Redaccion : Joan-Francés COSTES, 55, bd des Minimes 31200 TOLOSA (jfcostes@orange.fr)

BULLETIN DE LIAISON DE LA SOCIETE DES FELIBRES DE PARIS

LOS AMICS DE LA LENGA D'OC

Cotisation : 20 € - CCP Les Amis de la langue d'Oc 10374 18 J Paris

Siti dels Amics de la lenga d'Oc : [http : //amilengoc.free.fr](http://amilengoc.free.fr)

N° 75– Prima de 2025

CALENDRIER DE LAS ACTIVITATS DEL SEGOND TRIMESTRE DE 2025

Del 14 al 15 de junh de 2025 : Felibrejada annadièra de la vila de Cèus e del Felibritge parisenc.

Dissabte 14 de junh : l'aprèp-dinnada, 16 oras, a l'Hôtel de ville, 122, rue Houdan 92330 Sceaux : conferéncia del majoral **Pèire Fabre**, Rèire-Capolièr, que nos presentarà le siu darrièr libre : *Dans l'intimité de Frédéric Mistral. Lettres à sa femme* (Editions des Offray – 2024). Lecturas del majoral **Simon Calamel**.

A la fin de la vrespada : Romievatge subre las tombas de Florian, Josèp Loubet, refondator dels Amics de la lenga d'Oc e de Leon Ancelly

Dimanche 15 de junh : a partir de 9 oras : Messa en occitan celebrada per l'abat majoral Jòrdi Passerat ; ceremonia al Jardin dels Felibres, en preséncia del Capolièr del Felibritge, Paulin Reynard ; passacarrièra ; vin d'onor e remesa de medalhas de Florian ; repaish ; spectacle ; balèti.

Le programa de la Felibrejada serà lèu mandat als sòcis.

POESIAS

De Gui Matieu, Mèstre en Gai Saber

A Dòna Clamença

Lo solèu daura
Lei peus d'Isaura
E vèn souvent
Amé lo vent
D'une careça
La far princessa.

Quand lo poeta
La vèi soleta
Guinchar de biais
De vèrs lo nais,
Se ditz : "Pecaire,
Que pòde faire?"

E se'n vai triste,
Luenh de sa vista,
Manjar solet
Son caçolet,
Coma a Tolosa,
Qu'a tant lo blues!

Reviraduras de Joan de la Fontaine

Lo rore amé lo canèu

Lo rore un jorn ditz au canèu :
“-Avètz segur de qué accuser la natura;
Vos plegatz sos lo pes d'un tot pichòt aucèu;
Lo mendre vent, que d'aventura
Fai sus l'aiga un pichon ridèu
Vos clina de fòrça la tèsta
E d'aquèu temps mon frònt ben quilhat en plen cèu
Que se contenta pas d'arrestar lo solèu
Brava l'esfòrç de la tempèsta.
Tot vos es ventolàs, tot me sembla zefir.
Se vos assostaviatz au mens sos mon fuelhatge
Que ne tape lo vesinatge
Auriatz segur mens a patir.
Vos defendriatz contra l'auratge ;
Mai anatz naisser plus sovent

Sus lei bòrds banhats dei reiaumes dei vents.
La natura, per vos, me sembla ben injusta.
-Vòstra compassion, li respondèt l'arbuste,
Ven d'un bòn sentiment ; aguetz ges de socit :
Me son lei vents mens qu'a vos redotables.
Plegue mai pete pas. Avètz enjusqu'aicí
Contra sei còps espaventables
Tengut bòn sensa vos giblar,
Mai esperam la fin." Finissíá de parlar,
Quand venguèt d'un còp de mai de mila legas,
Lo plus terrible deis enfants
Que lo Nòrd ague 'gut portat dedins sei flancs.
L'aubre ten bòn; lo canèu plega,
Lo vent bofa encar' que mai fòrt,
Tant bèn qu'aquí te desracina
Aquèu de cu la tèsta au cèu èra vesina,
E que lei pès tenián a l'empèri dei mòrts.

Lo crotatàs que voliá faire coma l'aigla

L'aucèu de Jupiter agantèt un moton,
Un corpatas, veguent l'afaire,
Ben que fugue mens fòrt, per s'emplir lo ventron,
Voguèt perèu tot parier faire.
Vira a l'entorn dau tropèu,
Visa entre cent motons lo plus gras, lo plus bèu,
Un pur moton de sacrifici
Que l'avián reservat per la boca dei Dieus.
Lo corpatas disiá: "Pòde pas trobar mieus,
Sai pas cu fuguèt ta norriça,
Mai me sembla ton còrs d'un merveilhós estat,
Me serviràs de pastura. »
Sus la bèstia que bèla autanlèu s'es jitat.
La motonièra creatura,
Mai lorda qu'un fromatge, aviá de mai un aus
Qu'èra d'una espessor extrèma,
E tot entremesclat que l'auriatz prés un pauc
Per la barba de Polifèma.
S'empatolhèt tant ben leis àrpias, nòstre aucèu,
Que i'aviá plus mejan que d'aquí s'escapèsse.
Lo pastre ven, lo pren, e l'engàbia tant lèu,

Lo dona a son enfant per que se n'amusèsse.
Fau carcular avant de faire una escomessa:
Un pichon raubaire saup pas totei lei torns.
L'exemple es una bèla engana.
Totei lei mangeiràs son pas de grands senhors;
Onte guèspe fielèt lo mosquilhon debana.

La lachiera amé lo pòt de lach

Perreta qu'aviá sus la tèsta un pòt de lach
Sus un coissinet ben pausat
Se cresiá d'arrivar sens entramble a la vila.
Leugièra e pauc vestida anava d'un bòn pas
Qu'aviá mes lo matin, per èstre mai agila
Cotilhon simple e soliers plats.
Nòstra lachiera ansin fardada
Comptava jà dins sa pensada
Tot lo pretz de son lach, n'emplegava l'argent,
Achetava un cent d'uòus, fasiá tripla covada:
Preniá suenh de la causa e tot anava bèn.
“-M'es, que disiá, pichòta pena
D'abarir de polets a l'entorn de l'ostau,
Pòu lo reinard n'aguer l'estrena,
Comprarei un porceu qu'aurai lei sòus que fau.
Per engraiassar lo pòrc lo brèn costarà pauc.
Èra, s'un còp l'aguère, de grossor rasonabla.
Lo vendre me farà d'argent encar' pas mau.
E cu m'empacharà de metre dins l'estable,
Estent lo pretz que vau, una vaca, un vedeu
Que veirai sautejar au mitan dau tropeu? »
Perreta, aquí dessus, te sauta estrambordada;
Lo lach vèrsa: adieu pòrc, vedeu, vaca, covada
Ela que n'aviá tant vèi puèi d'un uelh marrit,
Au sòu, sa fortuna escampada.
Vai s'excusar a son marit
De peur d'aguer la satonada.
Una farça d'aquò n'an fach,
Li dison lo Pòt de lach.

Sonjam au país de Cocanha,
Fasèm de casteus en Espanha,
Picrocòle, Pirrus, nautrei toteis enfin,

Tant lei niais coma lei plus fins.
Pantaiam en plen jorn ; que i'a ren de plus doç :
Se laissam emportar dins una error extrema;
Nos vaquí fortunats, gaujós,
Son nòstres leis onors, lei fremas.
Quand siáu solet te fau au plus crane un desfís ;
M'escarte, puèi me'n vau destronar lo Sofi.
Me fan rèi, lo pòple m'estima.
Ai de diadèmas tant e tant.
Mai vengue a m'emtramblar e plus rèn d'aquò rima
Siáu tant uèi colhon coma avant !

La galina deis uòus d'aur

Lo raspiàs te pèrd tot quora vòu tot ganhar.
Vòle per ne testimoniar
Qu'aqueu que sa galina, a ce que ditz la fabla,
Fasiá cada jorn un uòu d'aur.
Se creiguèt qu'en dedins s'i trobava un tresaur;
La tuèt, durbiguèt, e la trobèt semblabla
Ais autras que fasián d'uòus que rapòrtan rèn.
S'èra levat solet lo pus beu de son bèn.

Bèla leiçon per cu s'esquicha !
D'aquestei darriers temps quant n'avèm agut vists
Que dau ser au matin se son desprovesits
Per tròp lèu venir riches !

La pola als uòus d'òr

*Nòta de J-F Costes : una version corteta de **Joan Castela** (1828-1907), molinièr e regent, felibre majoral (1881) de Montalban, tirada de Cent Fablos imitados de La Fountèno amb'un pessuc de Farinals (Montalban, Bousquet, 1891)*

*Per tot voler,
Quauque còp l'òm n'a ren.*

*Un pacràs n'aviá'na galina
Fasquent regladament cada jorn un uòu d'òr,
La cre seguent farcida d'un tresòr,
Viste la deventrèt, Figuratz-vos sa mina
Quand la trobèt ni mai ni mens*

*Qu'una outra polalha,
Plena de tripalha
E de fems !*

L'aucèu nafrat per una pluma (version novèla)

Aquèl aucèu nafrat d'una flècha emplumada
Deplorava en morent sa paure destinada.
Se disiá, patissent de dolor tant e tant :
Ajudam faire ansin tot lo nòstre malan.
Bogres d'umans crudèus, tiratz de nòstreis alas
De qué faire volar de sagetas mortalas.
Non vos riretz pas tant, monde sensa pietat,
Quand vos arriarà un pauc coma a nosautres.
Deis enfants de Japet totjorn una mitat
Fornirà d'armas contra l'autra !

Rendut-compte de l'acamp generau tengut lo dissabte 25 de genier de 2025

L'acamp generau per l'an 2024 se tenguèt a Cèus lo 25 de genier de 2025. Lo capiscòu J.-F. Costes presidiguèt l'acamp. Lo quorum èra averat e l'acamp se poguèt tenir normalament, amb G. Ligozat coma secretari de sesilha.

I. Renovelament dau conselh d'administracion

Tres sètis èran de renovar, aqueus de Gérard Ligozat, Susanne Odin e Daniel Viargues. Los tres sètis foguèron renovelats a l'unanimitat.

Lo conseu d'administracion demòra lo seguent :

- cinq sòcis elegits que son, dins l'òrdre alfabetic Joan-Francés Costes, Gerard Ligozat, Gui Matieu, Susana Odin e Daniel Viargues ;
-dos sòcis onoraris : lo majoral e rèire-capiscòu Joan Fourié e lo rèire-capiscòu August Ar-mengaud.

L'AG decidiguèt a la majoritat de las votz que la premièra amassada del conselh amb, per òrdre dau jorn, elegir lo Burèu, se tendriá a la seguida de l'acamp generau.

II. Rapòrt d'activitat

Organizeram las conferéncias seguentas :

- lo dissabte 20 de genièr de 2024 : Conferéncia de Michel-Feltin Palas : Sauvons les langues régionales (Héliopoles, Paris, 2022).

La sesilha èra organizada amb los « Miegjournals de Cèus » e la « Velhada d’Auvernha » a Sceaux (92), sala dau premier estanci dau cinèma « Le Trianon », 3bis, carriera Marguerite Renaudin, 14 oras 15.

- lo dissabte 16 de març de 2024 : Conferéncia de Brigitte Saouma, filosòfa, istoriana, sòcia de l’AIEO, « Autour de Las novas del heretje Les sources antiques des controverses entre catholiques et cathares » (Paris, Classiques Garnier, 2023, 454 p.)La sesilha èra organizada ambe los « Miegjournals de Cèus » e la « Velhada d’Auvernha ».Sceaux (92), Salle n°1 aux Garages : 20 rue des Imbergères, 14 heures 15.

lo dissabte 20 d’abril de 2024 : Conferéncia per Jean-Bernard e Thibault Plantevin accompanhats per Joël Gombert, autor-compositor-interpreta, professor de musica e guitarista : « Les Troubadours : du Trobar à la Fin’amor » a la Biblioteca dels « ada d’Auvernha ».

- lo dissabte 04 de mai, conferéncia de Sabine Mistral, majorala dau Felibrige : « Frédéric Mistral et le costume d’Arles ».

La sesilha èra organizada ambe los « Miegjournals de Cèus » e la « Velhada d’Auvernha », Sceaux (92), Ancienne Mairie, 68, rue Houdan, salle 1, 16 heures.

- lo dissabte 16 de Novembre de 2024 : Conferéncia : « Les burons (masucs) del Massís Central » per Sèrgi Brunet, Mèstre d’òbra.

La conferéncia èra organizada amb los « Miegjournals de Cèus » e la « Velhada d’Auvernha ». Sceaux (92), Ancienne Mairie, 68, rue Houdan, grande salle du rez-de-chaussée, 15 heures.

Mercejam los conferencièrs que nos faguèron d’intervencions fòrça interessantas e de granda qualitat.

III. Rapòrt financier

Susana Odin, clavaira porgèt lo rapòrt financier per 2023-2024. Las resultas son de **266,81 €**, de comparar amb la perda de l’an passat. Aquest an encara, devem mercejar Susanne Odin per son trabalh remarcable.

IV. Questions diverses

Lo Congrès dau Felibrige per la Santa-Estèla se debanèt a Sèus (92) dau 17 au 21 de mai de 2024. Amb las associacions amigas « Miegjournals de Cèus » e la « Velhada d’Auvernha », dins l’encastre dau « Comitè Felibrenc de Cèus », participèram a las activitats d’aquela importanta manifestacion. Cèus, « ciutat felibrenca », es l’unica vila de la França dau nòrd qu’aculhís lo Congrès de la Santa-Estèla.

Gerard Ligozat nos assabentèt que nòstra sòcia Brigitte Saouma veniá de sortir dins la sèria « Classiques Garnier » son libre intitulat : *Autour de Las novas del heretje : Les sources antiques des controverses entre catholiques et cathares* (Paris, Classiques Garnier, 2023, 454 p).

L'autora ne faguèt una presentacion de son libre au mes de març de 2024 dins l'encastre de nòstras conferéncias.

Torneram rapelar que los sòcis son encorajats a mandar de tèxtes per publicacion sus lo site de l'associacion.

La sesilha s'acabèt a 17 oras 15.

Lo secretari, Gerard Ligozat

MEDIAS E INTERNET

CADENA DE TELEVISION OCCITANA

sus la tela cada jorn de 18 h 30 a 22 h 30 : [òctele.com](http://octele.com)

LO SITI DE L'ASSOCIACION SFP-ALO

<http://amilengoc.free.fr>

NOVELAS OCCITANAS : www.paginas-occitanas.com

Siti Occitans a París : <http://occitan.paris.free.fr>

<http://occitanparis.com>

CORS D'OCCITAN

Cèus

A Sceaux (92), associations félibréennes d'Ile-de-France

Entresenhas : **Serge Brunet**, 06 07 27 82 82 serge.brunet48@orange.fr

Cours de langue d'Oc également appelés **Convisadas**. Animés par Serge Brunet, principalement autour du lozérien, mais pas uniquement, selon les affinités de chacun.

Un mercredi après-midi par mois, à 14 h, aux Garages à Sceaux, en général salle n°4.

Paris

APER'ÒC

Cada dimars , de 19 a 21 oras, a l'Espaci Maurici Solignac, local de la Federacion de las Amicalas Avaironesas (FNAA)

44, rue Gabriel Lamé 75012 Paris - mò Cour Saint Emilion

Per prene contacte : <http://occitan.paris.free.fr> o www.occitan.paris.fr

mailes : lucanni@wanadoo.fr liliane.zand@sfr.fr

Noisy le Grand (93160)

"cluboc noisy" cluboc.noisy@gmail.com

"Patrice Roques" <patrice.roques@gmail.com>

Santa Estela del Felibrige de 2025

An 171 del Felibritge

En vila de **Sant Tropetz, ciutat mistralenca**, del 6 al 10 de Junh de 2025

Espectacles, Passa-Carrièras, Concèrts, Conferéncias, Mòstras

Felibritge : 04 42 27 16 48 (del diluns al dijòus), contact@felibrige.org

[Ofici del Torisme de Sant Tropetz](#) : 04 94 97 45 21

PUBLICACIONS DELS SÒCIS DE LA SFP-ALO

LIBRES PAREGUTS DINS LA COLLECCION

« LOS DISSABTES DELS AMICS DE LA LENGA D'ÒC »

Lexique des occitanismes résiduels et mots apparentés dans le dialecte berrichon, 2ème édition revue et augmentée, de Daniel Viargues, prètz : 5 € + 1 € de pòrt ;

Quand lo jornau se rima, de Gui Matieu, prètz : 5 € + 1 € de pòrt ;

Poèsias d'Oïl classicas chausidas e reviradas en òc per Gui Matieu, prètz : 5 € + 1 € de pòrt ;

Dos estudis sus Joan Bodon, de Remèsi Solièr, prètz : 6 € + 1 € de pòrt ;

Joseph d'Arbaud et le crépuscule des dieux, de Remèsi Solièr, prètz : 5 € + 1 € de pòrt ;

Bernard de Clairvaux et les troubadours, de Brigita Saouma, prètz : 5 € + 1 € de pòrt ;

Tres conferéncias de Martin Motte (Le Baile Sufren, Mistral et la Provence maritime, Le peintre Louis Denis-Valvèrane), prètz : 5 € + 1 € de pòrt.

Un nouveau regard sur le catharisme, de Brigita Saouma, prètz : 5 € + 1 € de pòrt.

De comandar al prèp de la clavairitz de l'associacion, Mme Odin, 47-49, rue du Père Corentin, 75014 Paris.

Se pòt tanben comandar le libre de Renaud Falissard, *Vignes, vins du pays d'Oc, vocabulaire de la langue d'Oc concernant la culture, la vinification, les instruments et la boisson, suivi des dictons et proverbes*, 2001, Lo Grelh Roergàs.

La bibliografia de Joan Fourié

LIVRES PARUS OU A PARAITRE

(Les ouvrages édités ou diffusés par l'IEO peuvent être commandés directement sur le site internet : www.ieo-difusion.com ou s'adresser à IEO-IDEKO, 1 rue des Anciens Combattants, ZA Plaine Saint-Martin, 81700 Puy-laurens)

DRUTEL (Marcelle) : *Li desiranço*, rééd. Avec appareil critique (26 € franco, 240 p. éd. Jorn, 38 rue de la Dysse, 34150 Montpeyrroux)

Sextina pel país d'Òc/Sextine pour le pays d'Oc, ouvrage collectif sous la direction de Jean-François Marcel et Alain Rouch, préface de Benjamin Assié (344 p. 24 € franco, IEO – Aude, Coll. Vendémias, IEO-Aude, B.P 51042, 11860 Carcassonne Cedex)

TAURIAC (Pèire) : *Lo Pont-Nòu de Potosi* (14 € 152 p. Rodez, éd. du Grelh roergàs)

GAIRAL (Serge) : *365 istorietas cortetas, tanplam coquinetas* (14 € 144 p. Rodez id.)

MOUTTET (Jacques) : *Paroles de Capoulié/Paraulo de Capoulié*, préface de Paulin Reynard (Aix-en Provence, Lou Felibrige, 892 p.)

Echanges épistolaires entre Frédéric Mistral et Arsène Vermenouze, préface de Paulin Reynard et Jacques Mouttet (36 € franco, 150 p. Félibrige, Maintenance d'Auvergne, Enclos Deltheil, 1 rue Jean Moulin, 15000 Aurillac)

Armana prouvençau 2025 (17 € franco, Félibrige, Maintenance de Provence, chez Mireille Saladin, mi.saladin@bbox.fr ou chez Sabine Mistral, provence@felibrige.org)

CHALMEL (Patrick) : *Lo chin de la centenària e autras novèlas* (18 € 234 p. Lo Bornat dau Perigòrd, Félibrige, Maintenance d'Aquitaine, lobornatdauperigord24@gmail.com)

ASTRUC (Paul) : *Contes et nouvelles d'antan/Un còp èro al país* (jeanlou.brunel@gmail.com)

ROMIEU (Maurici) e BIANCHI (Andrieu) : *La lenga del trobar, Précis de gramatica d'occitan ancian, quatrena edicion, repassada e aumentada* (23 €, 420 p., PUB, col. SABER lenga)